

ANOTACE

Česko-ukrajinský právní slovník, první dílo svého druhu jak v české, tak i ukrajinské lexikografii, obsahuje přibližně 15 000 heslových slov, víceslovných pojmenování a ustálených slovních spojení, jež se týkají nejdůležitějších právních odvětví.

Publikace je určena širokému okruhu uživatelů (překladatelům a tlumočnickům, právníkům, učitelům, studentům, novinářům, diplomatům, představitelům českých a ukrajinských státních orgánů i soukromých firem, podnikatelům aj.).

PŘEDMLUVA

Předkládaný *Česko-ukrajinský právní slovník* je prvním dvojjazyčným právnickým slovníkem v historii české a ukrajinské lexikografické praxe. Obsahuje přibližně 15 000 českých hesel, víceslovných pojmenování a ustálených slovních spojení, jimž odpovídá kolem 20 000 ukrajinských ekvivalentů. Jedná se především o termíny a výrazy, které se s vysokou frekvencí objevují v právních textech.

V důsledku politických změn na Ukrajině došlo k rozšíření státních, obchodních, vědeckých, kulturních a dalších kontaktů. Právě v souvislosti s oživením styků na všech úrovních vyvstala naléhavá potřeba takového slovníku jak v České republice, tak na Ukrajině.

Slovník zahrnuje právní terminologii a rovněž výrazy a slovní obraty charakteristické pro právní texty. Dále zde najdeme i termíny oborů bezprostředně spojených s právní praxí (to se týká především terminologie kriminalistické, ekonomické, politické a lékařské). Ve slovníku se vyskytují často používané obecné výrazy, ustálená slovní spojení a frazeologismy, jež jsou nezbytné pro právníky v široké sféře jejich působnosti. Částečně byla do slovníku pojata i hovorová slovní zásoba užívaná v oblasti práva. Uživatelům jsou vedle toho k dispozici – jako dvě přílohy – rejstříky se zkratkami a technickými termíny, které mají vztah k používání zbraní, k dopravním prostředkům, k bezpečnosti silničního provozu aj.

Při tvorbě slovníku čerpaly autorky z odborných lexikografických prací vydaných v České republice a na Ukrajině a z českých a ukrajinských zákoníků (občanských, trestních, obchodních aj.). Kromě toho byly excerpovány právní termíny z ústav obou států, z nejnovějších odborných monografií a učebnic, ze speciální informativní literatury včetně internetových zdrojů. Významným pramenem heslové i překladové (ukrajinské) části

slovníku byly také originální dokumenty (zejména policejních a soudních orgánů nebo obchodních struktur), s nimiž autorky jako překladatelky přicházely nejčastěji do styku. Při práci na slovníku vyšlo najevo, že značná část heslových slov a slovních spojení nebyla dosud lexikograficky zpracována.

Autorky vyslovují srdečný dík vedoucímu katedry ukrajinistiky prof. Josefu Anderšovi, DrSc. (Univerzita Palackého v Olomouci), JUDr. Janě Čuhelové (Masarykova univerzita, Okresní státní zastupitelství Brno-venkov), PhDr. Iloně Janyškové, CSc. (Etymologické oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR), JUDr. Janě Jurníkové, Ph.D. (Právnická fakulta Masarykovy univerzity), Mgr. Kamile Kolaříkové (Krajský úřad Moravskoslezského kraje), vedoucí Centra inovačních metod právního vzdělávání doc. Nataliji Artykuca, CSc. (Národní univerzita Kyjevo-Mohyljanská akademie), vedoucí katedry slavistiky doc. Olze Palamarčuk, CSc. (Kyjevská národní univerzita Tarase Ševčenka), vedoucí oddělení odborné terminologie Ljudmyle Symonenko, CSc. (Jazykovědný ústav Národní akademie věd Ukrajiny), a zástupci ředitele Ústavu lingvoinformačního výzkumu (Národní akademie věd Ukrajiny) Volodymyru Čumakovi, CSc., za rady a připomínky týkající se obsahu, formální stránky slovníkových hesel a ukrajinských ekvivalentů, jež byly při sestavování slovníku vzaty v úvahu.

Považujeme za nezbytné uvést, že zůstávají určité pochybnosti o významové jednoznačnosti některých termínů. Uvedenou nevyhraněnost lze přisoudit především odlišnosti právních systémů a rozdílné úrovni rozvoje právní terminologie obou států. Ukrajinská právní terminologie nadále prochází intenzivním vývojem a reflektuje rychlé a různorodé změny v právním systému.

Autorky s vděčností uvítají připomínky a návrhy, které mohou přispět k vylepšení slovníku.

Veškeré návrhy zasílejte prosím na adresy:

Ústav slavistiky, Filozofická fakulta MU, Arna Nováka 1, 602 00 Brno

myronova@phil.muni.cz

Oxana.Gazdosova@seznam.cz